

STUDENTEN WEEKBLAD

20e JAARGANG.
No. 18.

REDACTEUREN: B. D. H. TELLEGEN J.A.Z.N., W. H. MUNNICH, S. NOYON,
W. J. G. PAARDEKOOPER, MEJ. C. M. JELGERSMA, W. M. DE VRIES.
VAST MEDEWERKER VOOR DE RUBRIEK MUZIEK: C. C. J. DE L'ESPINASSE.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

DONDERDAG
28 FEBR. 1918.

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS 1/4,— P. JAAR, WAAROVER VOÛR DE KERSTVACANTIE WORDT BESCHIKT. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 15 CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Inhoud.

Delftsch Studenten-Corps.

Delftsche Stud. Schaakclub.
Jerimiaden, III, door Belial.

D. V. S. V.

door B. & J.

Vereenigingsleven.

Civ. en Bouwk. Stud. Gez. „Practische Studie”.
D. S. V. „Onze Koloniën”.
Delftsche Stud. Natuurwetensch. Ver. „Christiaan Huygens”
Lezing op 1 Maart.
D. S. E. V. Monistische Beschouwing van den mensch en
diens plaats in het Heelal. Lezingsverslag, door R. A. W. M.

Studentenbelangen.

Aan alle Nihilisten!

Van de Buitenwereld.

De Vlaamsche Beweging, II, door H. G. C. Cohen Stuart.

Gedachten en Gedichten.

Over geheimschrift.

Muziek.

Mahler's 8ste Symphonie, door A. M. K.

Ingezonden.

Bewust Anti-Duitsch, door C. S.
door W. H. Koster van Groos.
door W. F. E.
Aan den heer d. M. K., door E. J. Bauman.

Feuilleton.

De Spoorstudent VII.

Technische Hoogeschool.

Propaedeutische examens voor de Zomervacantie 1918.
Mededeelingen.

Mededeelingen.

Correspondentie.

Agenda.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Delftsche Studenten Schaakclub.

In den 11. Woensdag 29 Febr. op de Societeit Phoenix gespeelden simultaanwedstrijd heeft de heer H. Strick van Linschoten gewonnen 10 partijen, verloren 3 partijen, remise gespeeld 1 partij.

M. J. Ph. NITTEL,
Secretaris.

Jeremiaden.

III.

Den vogel Phoenix in den hoogen
Bond men een blindmansdoek voor oogen,
Opdat hij niet en zoude zien
Wat er beneden ging geschien.

(Dit is figuurlijk. — En dat moet je er bij zetten, dat het figuurlijk is, anders snappen de menschen het niet, vooral als zij almanak-redacteur geweest zijn of worden moeten).

De Phoenix was gewoon sinds jaren
Op den klooytafel des intellects te staren;
De klooyen waren heengegaan,
De tafel die was blijven staan
En bood een wonderlijk schouwspel aan.
De bent der spelers ging ten voorzaal uit
(Met whisten verdien je ook geen rooden duit)
En plaatste zich rondom de schandetafel
De Rijkaard opende toen wijd zijn wafel

En een openbaar schandaal
Begon er in de middenzaal. —
Wet en Reglementen, Hoofdstuk
XI, artikel 10, tweede alinea.
Waar was het Bestuur? Dat vragen wij
ons af.
Is Santé tegenwoordig een collegetrapper?
Zat Careltje met „onze Koloniën” in den klapper?
Edoch, dit was niet het geval
De paarden waren wèl op stal.
En onze vriend de bibliothecaris
Speelde mee, mijn hoofd eraf als 't niet waar is.
Zoodat op dezen mooien lenteavond
Velen die gingen tot Piet, hun dorste lavend;
In 's duivels klauwen raakten zij!
En dit, o lezer, dit zegt U de dichter:
Zij gingen uit het huis, veel zwaarder of veel lichter. —
En ze krijgen 10 gulden boete.

BELIAL.

D. V. S. V.

Gelijk elk jaar was in Februari de clubavond. Dit jaar, hoewel niet druk bezocht, zeer gezellig.

In U. S. gaf twee stukken ten beste, waarbij weer de gebruikelijke primitieve inrichting van het tooneel aan de voorstellingen iets aantrekkelijks en weldadig poëtisch gaf.

Als eerste nummer genoten we de parodie op Julius Caesar, die ons, gezien de vele verwachtingen die we er sinds jaren van koesterden, niet teleurstelde. Het stuk hangt van veel nonsens aan elkaar en met veel moeite is er nog eenigen draad in te vinden. De rijm woorden zijn met zorg gekozen, getuige:

Hij wenkte mij met vrienden hand,
„Kom Kunegond! Kom uit je mand!”

en

Wat sombere muziek, wat tante, kan dat zijn
Zoo midden op den dag, de treurmarsch van Chopijn.

Het spel was uitstekend, liet het een enkele maal iets te wenschen over, de toehoorders kenden hun rol. Caesar's rol werd met vuur vertolkt, 't hoogte punt werd wel bereikt in:

Vrouwlief, vrouwlief, en als je 't me gebiedt,
Dan doe ik 't niet, dan doe ik 't niet
Dan doe ik 't niet, dan doe ik 't niet
En als je 't me met klem gebiedt
Dan doe ik 't lekker niet!

Een ander grootsch moment was de tranenvloed, die uit de zakdoek stroomde na het met veel gevoel genitte „kassian”. Calpurnia was ten volle doordrongen van den ernst van haar rol. De wanhoop waarmee ze haar afschuw van een paraplu, als eenig wapen, te kennen gaf, zou de beste tooneelspeelster haar niet verbeteren. Kunegond gaf zuiver het liefallige van haar rol weer. Nog zien we haar door een kiertje van 't gordijn van het „maagdelijk kamer-kijn” gluren om den derden zanger te bewegen in 't holst van den nacht naar huis te gaan. Cinna's rol was wel de moeilijkste, bij bijna elk tooneel was „hij” tegenwoordig en wist steeds op het goede moment in te vallen.

De costumes waren hoogst origineel. Op dit gebied brengt L. U. S. het steeds verder, ze durft zelfs in een klassiek stuk een Tiroolsche sterrenwichelaarster ten tooneele te brengen, maar 't effect was allerliefst. En wie heeft er gehoord van samenzweerdens uit dien tijd gehuld in XXste eeuwse capes?

Het tweede stuk heette Papa's principe en werd over 't algemeen vlot gespeeld. Het was gemaakt naar een boek van dien naam en de levendige dialoog die het bevatte,

verdient alle lof. Alleen na het derde bedrijf keek je elkaar aan. „O, is 't uit?” „Ja, 't is in drie bedrijven.” Ook de vertolking was goed en er werd dikwijls zeer natuurlijk spel geleverd. (O, Mien!) Het beste was ons inziens het begin — de alleenspraak van Papa bij zijn tomaten en daarna de scene met de buurman en zoon over 't muurtje. De tweede alleenspraak na 't examen was minder geslaagd, hier werd ook wel wat veel van een dilettant geëischt, gedachtig aan de belachelijke houding, die een beroeps-acteur dikwijls aanneemt in een dergelijke situatie.

Na de voorstellingen keerden we nog een uurtje tot onze kinderjaren terug.

De verdiensten van Lucullus waren groot, zij vallen pas ten volle te waardeeren voor diegenen die de vele emoties meegemaakt hebben van lepeltjes die breken op bouillon-blokjes en trommels die na verwarming zeer eigenaardig ruiken.

B. & J.

VEREENIGINGSLEVEN.

Civiel- en Bouwkundig Studenten-Gezelschap „Practische Studie”.

Prof. G. H. van Mourik Broekman, Hoogleraar aan de Universiteit te Santiago, zal voor het Werktuigkundig Gezelschap „Leeghwater”, de Mijnbouwkundige Vereeniging, de Electrotechnische Vereeniging en het Civiel- en Bouwkundig Studenten Gezelschap „Practische Studie” een serie voordrachten met lichtbeelden over: „Technische economische studies van waterkrachten” houden.

Deze lezingen zullen plaats hebben tweemaal per week, nl. Donderdag en Vrijdag, in zaal 32 van het Hoofdgebouw (afd. Scheikunde), van 4—5 uur des namiddags.

De eerste lezing heeft plaats op Vrijdag 1 Maart a.s.

D. S. V. „Onze Koloniën”.

CAUSERIE met LICHTBEELDEN, over De Pamaoëkan en Tjiassemlanden, het grootste „particuliere land” op Java.

Spreker: Prof. C. W. WEYS c.i., op Dinsdag 5 Maart, des avonds te half acht, in het gebouw der Bibliotheek (ingang Verwersdijk).

De Secretaris,

T. T. TAN.

Delftsche Studenten Natuurwetenschappelijke Vereeniging „Christiaan Huygens”.

LEZING op Vrijdag 1 Maart van Prof. Dr. J. D. VAN DER WAALS Jr. over de „BROWNSCHE BEWEGING”.

Ter nadere aanduiding van het onderwerp dat door Prof. Van der Waals zal worden behandeld zij hier voor dengene die nog geen kennis konden nemen van dit voor de kinetische theorie der materie zoo belangrijke verschijnsel 't een ander medegedeeld.

In 1827 nam de Engelsche botanicus Brown bij 't microscopisch onderzoek van gesuspendeerd *Clarckia* Stuifmeel (cylindrische lichaampjes, lang $\frac{1}{200}$ m.m.) waar, dat dit zich in voortdurende beweging bevond, terwijl zich tusschen genoemde deeltjes nog kleinere bevonden die in veel heftiger beweging waren.

Christian Wiener wist na zorgvuldig onderzoek iets meer van dit verschijnsel mede te deelen.

De bewegingen konden niet worden teweeg gebracht door infusoriën. Ook niet door convectorie of verdamping. Wiener noemt de bewegingen „innerlijke de vloeistof kenmerkende bewegingen.”

Gouy richtte de aandacht opnieuw naar dit verschijnsel. Hij sloot alle temperatuur invloeden uit, waarna de beweging toch bleef bestaan, bestraling met verschillende lichtsoorten had geen invloed, een magneet vermocht de bewegingen niet te richten. Het bleek dat de bewegingen zwakker werden naarmate afmetingen van de lichaampjes toenamen.

Het onderzoek met de ultra-microscop, waarbij deeltjes voor den dag treden die met een gewone microscoop niet meer opgespoord kunnen worden, deed zien dat de ultra-microscopische deeltjes een nog veel grooter levendigheid aan den dag leggen. Nadat het verschijnsel in vele andere stoffen, kolloïd, gesuspendeerde sigarenrook, waargenomen was, nadat reeds een aantal metingen had plaats gevonden, verklaarde Zsigmondy verdere opheldering van de kinetische gastheorie te verwachten, waardoor de bewegingen te verklaren zouden zijn, als ontstaan door botsingen van de zich

met zekere willekeur bewegende moleculen met de deeltjes in kwestie. Door Einstein en Smoludowski werd een dusdanige opheldering gegeven. Omgekeerd is het verschijnsel voor de kinetische gastheorie van groot belang geworden. Deze theorie toch die de materie als niet continu voorstelt, stootte op 't bezwaar dat men juist altijd een zekere continuïteit waarnam. Voor den empiricus van voorheen bleef elke atomistische hypothese dan ook een onding. De Brownsche beweging is evenwel een voorbeeld van materie die bij directe waarneming aan alle eischen van continuïteit schijnt te voldoen, maar bij nader onderzoek zich zeer weinig daarnaar gedraagt; immers als continuum beschouwt rust de vloeistof, terwijl het een samenstelling van deeltjes blijkt te zijn, die zich met onderling nagenoeg onafhankelijke snelheden bewegen. Verder spreekt de overeenstemming in waargenomen bewegingen en theoretisch waarschijnlijke bewegingen ongetwijfeld sterk voor de eens zoo versmade theorie.

„Monistische Beschouwing van den Mensch en diens plaats in het Heelal.”

(LEZING gehouden door A. H. MEURSING voor de D.S.E.V. op 5 Februari 1918).

In het leven van den mensch komt een periode, waarin hij zich een wereldbeschouwing wil eigen maken; de hem van buiten opgedrongene (door opvoeding, overerving of op andere wijze verkregene) opvattingen zullen den toets van zijn critiek moeten doorstaan en hij zal zich, zij het ook met pijn en tegenzin, van hen moeten losmaken. Typeerend geeft Nietzsche de wording in zijn Zarathustra in het hoofdstuk „Von den drei Verwandlungen des Geistes.”

Bij ons zoeken moeten we minder rekening houden met wat de geschiedenis ons leert (dus met wat door menschen is voortverteld) als wel moeten we ons tot de natuur zelf richten en haar bestudeeren.

Spr. behandelt dan de ontwikkeling der wetenschap en in het bijzonder de biologie; hoe deze langen tijd werd tegengehouden door kerk, traditie, dogma en sleur. Hoe eerst Linnaeus kwam met zijn systematische indeeling, nog geen vermoeden hebbend echter van het begrip „evolutie.” Hij toch meende dat alle soorten vanaf den aanvang der schepping onveranderd hadden voortgeleefd. Dit laatste bleek onhoudbaar; toen Cuvier met zijn catastrophentheorie: „God vernietigde telkens alles wat hij geschapen had.” Goethe tastte in zijn „metamorphose der planten” het eerst het bestendigheidsbeginsel der soorten aan tot omstreeks 1859 Darwin zijn theorieën omtrent natuurlijke selectie en strijd om het bestaan publiceerde. Tenslotte komt Hugo de Vries met zijn mutatietheorie, welke echter nog in het stadium van proefneming is.

Voorts gaat spreker na de ontwikkeling van het éencellige oerdier af tot den mensch toe. Aan de hand van eenige figuren wordt aanschouwelijk gemaakt hoe door celdeeling de morula-, de blastula- en de gastula-toestand ontstaat. Van buitengewone beteekenis is de vondst van Haeckel, neergelegd in zijn Biogenetischen Grondwet, welke zegt dat de ontogenie een herhaling is van de phylogenie (ontogenie = is ontwikkeling van het individu; phylogenie = ontwikkeling van de soort).

Hierna weerlegt spr. verschillende bezwaren, welke tegenstanders van Haeckel opperden om vervolgens eenige woorden aan het dualisme te wijden en zijn verhouding tot het monisme.

„Het dualisme heeft lang gepoogd zijn bolwerken te verdedigen tegen alle genoemde ontdekkingen en de godsdienst hieraan pasklaar te maken. Tegenwoordig heet het dan ook niet meer „God schiep den mensch naar Zijn beeld”, maar: „God schiep de bacil.” En verder:

„Het is een zonderlinge begripsverwarring dat de Monisten het niet bestaan eener „Deus ex Machina” zouden hebben te bewijzen; integendeel moeten de dualisten hun veel meer speculatieve hypothese der Godheid verdedigen tegenover de Monisten,” aldus sprekers standpunt.

Na dat der biologische, komt spr. thans op het gebied der psychische functies:

„Wanneer wij deze kwestie willen beschouwen, zonder ons onmiddellijk van alle moeilijkheden af te maken met de hypothese der Godheid, dan krijgen we als natuurlijke opvatting van het zieleleven: Een som van levensuitingen, die (evenals alle andere) aan een bepaalde materie gebonden zijn.” Deze materiale basis der psychische werkzaamheid noemen we „psychoplasma.” Bij de hogere dieren heeft zich hieruit nog gedifferentieerd het neuroplasma, de „zenuw-substantie.” De fundamenteele natuurwet op het behoud van stof en van energie blijft ook bij de beschouwing van de psyche van kracht.

Bij de planten en laagste dieren hebben we alleen nog maar protoplasma, d.i. een eiwit-koolstofverbinding, die door

zekere uitwendige omstandigheden inwendige veranderingen ondergaat. We noemen dit reeds „levende stof”. De eenige levensfunctie die we waarnemen bij deze planten en laagste dieren is een groeibeweging. Gaan we een schrede verder, dan voegt zich hierbij de voortbeweging (algen; bloedcellen). Dit alles geschiedt reflectorisch.

Het eenvoudigste reflexorgaan is het ééncellig, dan volgt het tweecellig orgaan: de eene cel ligt in de opperhuid en is gevoelig, de tweede ligt onder de huid en kan zich samen-trekken. Tusschen beide is een verbindingsbrug uit psychoplasma. Hierna komt het driecellig orgaan: op de plaats van de verbindingsbrug komt een gangliencel, een zielcel. Hierbij verschijnt een nieuwe psychische functie: de „onbewuste voorstelling.” De gangliencel is hier de zetel van. Bij de hoogst ontwikkelde diersoorten echter treffen we een viercellig systeem aan; bij hem hebben we twee ziels-cellen, een sensibele en een motorische.

Spr. toont dan aan, hoe ook dat gecompliceerde geheel van gedachten en gevoelens, 't welk we „Gemoed” noemen een functie is van materiele basis, en niet iets op zichzelf.

Nogmaals komt spreker op tegen de dualistische opvatting: De ontzaglijke verscheidenheid van verschijnselen kan ons wel een duizelingswekkend gevoel van de grootheid der natuur, maar kan ons nooit nopen tot de aanname van een godheid boven die natuur; elk physiologisch en psychisch proces, voor zoover ons bekend, is nog steeds binnen de gebieden der chemie en physica te verklaren.

Waarom toch schrikken wij ervan terug te erkennen dat we van dezelfde natuur zijn als die der organisaties in de natuur, die we „doode stof” noemen? Deze wetten der natuur, zijn ze niet groot en algemeen genoeg om het „Leven” te beheerschen, enkel en alleen omdat zij dit óók de doode stof doen? Trouwens, deze zelf, is zij ongeorganiseerd? Vanwaar dan de kristalvorm en zooveel andere verschijnselen?

In de natuur zelf vindt de monist zijn Godheid. Voor hem ligt de absolute rechtvaardigheid in de natuurwetten, waaraan hij, zoowel als alles om hem, blindelings onderworpen is, waardoor hij ontstaat, waardoor hij leeft, waardoor hij te niet gaat.

Een ander verschilpunt met de dualistische opvatting is het niet aannemen van de onsterfelijkheid van de ziel als zoodanig, van de „persoonlijkheid.” Waar de dualist zijn eigen ziel zal trachten voort te slepen en vervolmaken na zijn dood, zal de monist er in berusten te niet te gaan, waar hij de kiem heeft gelegd voor een volgend geslacht, voor iets beters dan zichzelf. Groot wil spr. noemen dit sterven van hem, die niet gelooft in eigen eeuwigheid.

Het dualisme is ontstaan uit een behoefte aan verklaring voor dingen, welke men nog niet verklaren kon. Men nam toen aan dat deze met de natuurwetten niets te maken hadden, en omdat men er bang voor was, noemde men ze heilig.

Scherp critiseert spr. deze handelwijze.

Een ander uiterste vormen zij, die het heelal en het wereldgebeuren alleen door logisch denken willen reconstrueeren. Eerst betogen zij de betrekkelijkheid van de waarde onzer zintuigelijke waarneming: wij beschikken slechts over „projecties” en over niets meer. Ook leert ons de vergelijkende hersentopografie dat onze hersens nog verre van volmaakt zijn. Vreemd dat er zulken zijn die de wereld willen reconstrueeren uit gegevens, welke eerst betoogd worden slechts geringe absolute waarde te hebben en met hersenen die ook weer onvolmaakt zijn.

Ook hier is de eenige weg tot de waarheid, die voor ons menschen openstaat Experiment en Rede gecombineerd, nooit een van beiden afzonderlijk.

Dat, wat wij menschen noemen de groote waarheid; waarnaar we zoeken, lijkt ons zoo ver en zoo onbereikbaar, dat het vreemd is te weten dat, wat wij zoeken, overal om ons en in ons is, dat wij er deel van zijn, dat wij het zelf zijn.

We zoeken het Leven en de Natuur, wij zijn zelf Leven en zelf Natuur.

Datgene, wat de Natuur ons biedt moet ons niet blijven een verzameling van geconstateerde feiten; want in de beschouwing van de wereld zelve ligge onze religie; als we zeggen: de zon schijnt, dan zal zij ook in ons schijnen.

Fel bestrijdt spr. ten slotte wat hij noemt het standpunt van de bewuste levensleugen.

R. A. W. M.

STUDENTENBELANGEN.

Aan alle Nihilisten!

In Juni publiceerde de Senaat van het D.S.C. in een circulaire aan hare leden hare hervormingsplannen. Wij verwijzen hiertoe naar het S.W. van 19 Juni 1917 No. 28.

Deze plannen werden in den breede behandeld in een vergadering van het D.S.C. zelve niet alleen, maar ook in een openbaar debat in het S.W. en voorts in besloten kring in den Delftschen Studentenbond en de Delftsche Vrouwelijke Studentenvereniging. De D.S.B. en de D.V.S.V. maakten hun oordeel hierover reeds bekend aan den Senaat.

Waar nu echter het aantal ingeschrevenen aan de T.H. ongeveer 1800 bedraagt, het aantal Corpsleden 650, het aantal Bondsleden 150, het aantal vrouwelijke studenten 90, blijkt dat een groep van ongeveer 800 à 900 personen hun oordeel, moge zij het reeds gevormd hebben, dit in ieder geval nog niet geformuleerd hebben.

Voor een hervorming van zoo ingrijpenden aard als bedoeld in genoemde Senaatsbrochure en omvattend het geheel der Delftsche studentenwereld, is het zeer gewenscht dat ook deze groep zich uitspreekt. De moeilijkheid deed zich hier echter voor: wie zal het initiatief nemen? En inderdaad heeft ook de tijd geleerd dat particulier initiatief in dezen achterwege bleef.

Het is om deze reden dat de Centrale Commissie voor Studiebelen gemeend heeft den eersten stoot te moeten geven; zij noodigde hiertoe in een schrijven een twintigtal personen uit tot het bijeenkomen op een vergadering onder hare leiding, welke den 19den Februari l.l. plaats had in het gebouw der Indische instelling.

In genoemd schrijven zette zij tevens hare bedoeling uiteen:

„De (Centrale) Commissie besprak in haar laatste vergaderingen haar houding tegenover de actie tot het hervormen van het Delftsch Studentencorps. Terwijl zij meende, dat het niet op haar weg lag zich uit te spreken over de wenschelijkheid van een eventuele hervorming of een oordeel te vellen over de verschillende plannen, die ter tafel gebracht zijn, meende zij er toch toe te kunnen overgaan een vergadering bijeen te roepen en te leiden van die groep van ingeschrevenen aan de T.H. die tot nu toe het stilzwijgen over die plannen bewaarde, d.w.z. van hen die noch van het Corps, noch van den Bond lid zijn. De Commissie werd tot deze meening gebracht door de overwegingen, dat zij alleen die groep van ingeschrevenen vertegenwoordigt (zij het dan niet op het gebied van het gezelligheidsverkeer) en dat van die groep, die ten nauwste betrokken is bij een verandering in de organisatie in de studentenwereld, zeker een oordeel daarover verwacht kan worden. De Commissie wijst er echter bij voorbaat op, dat haar bevoegdheden haar niet toelaten meer te doen dan het bijeenroepen en het leiden der vergadering, dat van haar dus geenerlei voorstellen te verwachten zijn en dat zij zich in eventuele debatten niet kan mengen.”

Op de vergadering zelve werd het volgende vastgelegd:

1. de C.C. zal zich van verdere actie onthouden;
2. het is niet wenschelijk de gezamenlijke aanwezigen met de actie te belasten;
3. deze wordt het best overgelaten aan een Commissie van 5 leden;
4. die Commissie zal een voorloopig karakter hebben;
5. het is niet wenschelijk van een verdeling der ingeschrevenen over de afdelingen der T.H. gebruik te maken of vakverenigingsbesturen in den arm te nemen;
6. de Commissie zal zelf hare werkwijze regelen; er zal een voorzitter en secretaris zijn.

De Commissie werd vervolgens met goedvinden van alle aanwezigen als volgt samengesteld:

A. J. M. Ledebor; R. A. Wolterbeek Muller; C. L. de Vries; H. Vis; J. G. de Voogd.

Deze voorloopige en later de definitieve Commissie, welke het werk der eerste zal overnemen stelt zich ten doel:

„het nemen van initiatief tot de bespreking der hervormingsplannen, het leiden der besprekingen en het publiceren van het oordeel van die groep van personen, welke zich niet vertegenwoordigd ziet door het Delftsch Studentencorps, den Delftschen Studentenbond, de Delftsche Vrouwelijke Studentenvereniging.”

De wijze waarop dit doel bereikt zal trachten te worden hoopt de voorloopige Commissie in een volgend S.W. nummer te kunnen publiceren.

Namens de Commissie voornoemd,

A. J. M. LEDEBOR, Voorzitter.
R. A. WOLTERBEEK MULLER, Secretaris.
(Oostsingel 19).

VAN DE BUITENWERELD.

De Vlaamsche beweging.

II.

De Belgische grondwet van 1831 vermeldt:

Art. 23. L'emploi des langues usitées en Belgique est facultatif; il ne peut être réglé que par la loi, et seulement pour les actes de l'autorité publique et pour les affaires judiciaires.

Wanneer men dezen zin leest, kan men het zich nauwelijks begrijpen dat de geschiedenis van het Vlaamsche volk sedert 1831 een onafgebroken strijd is geweest voor de taal wier vrijheid gewaarborgd scheen. En om zich dat te kunnen indenken is 't dan ook noodzakelijk zich terdege rekenschap te geven van den ontzettend verwaarloosden toestand waarin 't volk zich bevond. Daarbij kwam dat het slechts redding had te verwachten van zich zelf.

Het best blijkt de praktijk van de Vlaamsche vrijheid uit de woorden die Jan Frans Willems reeds in 1814 schreef over de plaats zijner inwoning: „Op 8600 inwoners van die stad (Eecloo) zijn er omtrent 300 die Fransch verstaan, en geen 100, die fatsoenlijk Fransch spreken kunnen. Nogthans was Eecloo zeer vele jaren de verblijfplaats van Fransche tribunaal, van Fransche *sous-préfets*, van Fransche ambtenaren. Nogthans worden wederom, sedert vier jaren, hare 8300 andere ingezetenen in het Fransch *gouverneerd*, en dagelijks *gesommeerd*, *geëxploiteerd* en *geëxecuteerd*.”

De omwenteling van 1810 had het optreden tengevolge van „eene zwerm van Waalsche en zelfs Fransche ambtenaren van allen graad en rang, die van den hoogsten tot den laagsten niets anders dan Fransch spraken en schreven in hunne betrekkingen met het Vlaamsche publiek.” (Prof. P. Fredericq).

Daartegenover was het volk „vrij” in zijn taak. Maar tot de staatsbetrekkingen, ook in Vlaamsch België, zelfs de nederigste (b.v. tolbeambte) werd het niet toegelaten zonder kennis van het Fransch. Kennis van het Vlaamsch werd van geen Waal geëischt. Reeds in de kamerzitting van 28 December 1831 moest de afgevaardigde Rodenbach er op wijzen dat in het centraal bestuur slechts 22 Vlamingen op 382 beampten waren. Nog treuriger stond het in 't leger, waar in 1831 op 2700 officieren geen 150 . . . Belgen waren (de overige Franschen); de generale staf telde 24 Franschen tegenover 4 Belgen.

Maar niet alleen in zijn taal werd het Vlaamsche volk aangetast.

De Roomsche geestelijkheid voerde een waren vernietigingsoorlog tegen de uitstekende onderwijsinrichtingen die in koning Willem's tijd waren tot stand gekomen. Zoowel lagere als normaalscholen werden vervangen door andere, hetgeen Paul Klijmans aldus beschrijft: „Au lendemain de la Révolution, une violente réaction se déclara. Beaucoup de communes, livrées à elle mêmes, supprimèrent leurs écoles; d'autres les désorganisèrent en congédiant sans motifs les maîtres qui avaient fait leurs preuves. Des écoles privées s'établirent en assés grand nombre, mais sous la direction d'un personnel qui n'offrait aucune garantie de capacité ou de moralité.”

De geestelijke invloed van het Ketterisch Holland werd verbroken, de Vlaamsche bevolking van de wereld afgesloten.

In zijn stoffelijke belangen leed de Vlaming evenzeer. Hij had zwaarder belastingen te dragen. De economische welvaart in zijn land was verlamd; het technisch-, landbouw-, veeartsenijkundig onderwijs was Fransch, zoo goed als de middelbare scholen. Mogelijkheid om zich te ontwikkelen bezat hij daardoor niet.

In 1845—'47 kwamen andere oorzaken de ellende vergrooten. De aardappelziekte had een hongersnood tengevolge. Door de opkomst der fabrieksnijverheid werd de oude linnenweverij een doodelijken slag toegebracht.

„Typhus, hongersnood, landlooperij, bedelarij, uitwijking teisterden de Vlamingen zoo zeer, dat het cijfer der bevolking op onrustbarende wijze daalde: voor West-Vlaanderen alleen in 1846 was er eene vermindering van 15844 zielen.” (Prof. P. Fredericq).

De Gentsche afgevaardigde d'Elhogue riep in 1845 in de kamer uit: „Il faut que le gouvernement puisse donner aux Flandre autre chose que la famine!”

Want inderdaad werden de Waalsche kolenmijnen en metaalnijverheid bevoordeeld, terwijl men zich aan de Vlaamsche linnenweverij niets gelegen liet liggen.

Door dit overzicht hoop ik eenigen kijk te hebben gegeven op het standpunt der Belgische regeering. Had men zich aanvankelijk de volledige verfransching van den Staat als ideaal voor oogen gesteld, niet dan door den drang der gebeurtenissen liet men op den duur het Vlaamsch toe als kombuistaal.

Tegen deze gezindheid had Vlaanderen te strijden; van deze regeering moest het stuk voor stuk zijn rechten afdwingen.

Dank zij de vijftienjarige band met Nederland, ontstond reeds spoedig na de scheiding nieuw leven. Den stoot tot de wedergehoorte van zijn volk gaf Jan Frans Willems, de vader der Vlaamsche beweging.

In 1793 nabij Antwerpen geboren, was hij toch allerminst een kind van zijn Fransche opvoeding. Reeds op jeugdige leeftijd was hij een warme aanhanger der moedertaal en in 1814 en '15 bezong hij met vreugde den ondergang van Napoleon's heerschappij, de vereeniging met het Noorden. Gedurende vijftien jaar liet hij niets onbepoofd om de banden met Nederland te versterken en kwam daarbij in aanraking met verschillende onzer dichters: Bilderdijk, Messchert, Potgieter en vooral Jeronimo de Vries. Het was voor hem een zware slag toen de omwenteling plotseling een scheidsmuur opwierp tusschen zijn vroeger leven en de toekomst. Hij dacht er over naar Nederland te gaan, maar het aldaar algemeen verspreide vooroordeel tegen ieder die uit 't Zuiden kwam, hield hem terug. Gelaten droeg hij zijn verbanning van Antwerpen naar Eecloo, als straf voor zijn „Orangistisch” optreden.

Het is een geluk dat hij en gelijkgezinde landgenooten toen niet naar Nederland konden uitwijken. De geschiedenis van den tachtigjarigen oorlog zou zich in dit opzicht hebben herhaald en de stelselmatige verfransching door de Belgische regeering zou wellicht haar doel hebben bereikt.

Thans werd Willems het middelpunt van een schare jonge letterkundigen die in de jaren van het Hollandsch bewind hun opleiding hadden genoten.

Het Vlaamsch werd in de eerste jaren na 1830 slechts gebruikt voor de zedenlektuur der Roomsche geestelijkheid. Vlaamsche dagbladen bestonden niet, slechts enkele onbeduidende weekbladen kwijnden voort.

Reeds in 1834 echter verschenen te Gent de „Nederduitsche letteroefeningen”; te Gent, Leuven, Antwerpen en Brugge werden taalgenuootschappen opgericht. In 1837 verscheen het eerste Vlaamsche boek sedert den opstand: „In 't wonderjaar 1566” door Conscience. Naast hem traden Ledeganck, Theodoor van Rijswijk en Prudens van Duyse op: de Vlaamsche beweging was geboren.

Zoodra het eindverdrag met Nederland was gesloten, achten de Vlamingen den tijd gekomen om den openlijken strijd voor de moedertaal te aanvaarden. Een verzoekschrift van 1840, dat meer dan 100000 handteekeningen bevatte, vroeg rechtsherstel der Vlaamsche taal, „als onder het Oostenrijksche gouvernement.”

Men begreep echter dat allereerst eenheid moest komen in de Vlaamsche spelling. Immers, in de verklaring, die het voorloopig Belgisch bewind in 1830 had bekend gemaakt sprak het van de onmogelijkheid om de Vlaamsche taal in officieele stukken te bezigen, daar zij van gewest tot gewest ja van buurtschap tot buurtschap verschilde.

De eenheidsspelling die Willems reeds sedert 1825 gebruikte en die slechts zeer weinig van de Nederlandsche afweek, werd den 1sten Januari 1844 door minister d'Anethan als de officieele erkend. Deze spelling bleef gehandhaafd tot 1864, toen Vlaanderen, zich aansloot bij de spelling van De Vries en Te Winkel, vastgesteld op het Nederlandsche taal- en letterkundig kongres te Brugge.

Op politiek gebied trachtten de Vlamingen sedert 1845 invloed te verkrijgen, maar onderlinge verdeeldheid verhinderde langen tijd hun welslagen. Het zou mij te ver voeren hier in bijzonderheden op in te gaan. Genoeg zij het de eerste kleine zegepraal te vermelden, die in de kamer bevochten werd.

In 1861 diende minister Rogier een wetsontwerp in, regende het toelatingsexamen tot de hoogeschool. Het Nederlandsch was hierin uitdrukkelijk uitgesloten. Zes klerikale afgevaardigden stelden een amendement voor, waarbij den leerling voor eenige vakken het gebruik der moedertaal werd toegestaan. Vergeefs. Den volgenden dag werd opnieuw een kleine Vlaamsgezinde wijziging verworpen.

Het volk kwam in beroering. De Gentsche „Beurzen Courant” schreef zelfs; „Wij moeten en willen Nederlanders blijven in en met een België, — zoo niet, Nederlanders bij Nederlanders!”

En de Eecloonaar: „Wij zijn Vlamingen, eer dat wij Belgen zijn!”

De afgevaardigde van Oudenaarde dreigde voortaan met zijn vrienden in de Kamer nog slechts Vlaamsch te zullen spreken. Men zwichtte tenslotte voor den algemeenen drang en de Kamer kwam op haar stemming terug, op verzoek van Minister Rogier.

Uit dienzelfden tijd moet ik noemen het manifest van het „Nederlandsch Kunstverbond” van Antwerpen (1856) dat ter gelegenheid van de 25-jarige regeering van Leopold I de wrevel uitsprak over 25-jarige verdrukking.

(Zie vervolg Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 28 FEBRUARI 1918. No. 18.

Gaandeweg hadden verschillende gerechtelijke schandalen verbittering doen ontstaan tegen een rechtswezen dat den Vlaming verhoorde in een taal die hij niet verstond. In 1865 werden dientengevolge twee Vlamingen onschuldig ter dood gebracht. In 1872—'73 werd een werkman uit Brussel veroordeeld tot boete omdat hij zijn kind had aangegeven in het Vlaamsch, aangezien hij de Fransche taal niet verstond. Hoewel hij tweemaal in hooger beroep ging, bleef de man veroordeeld.

Een storm van verontwaardiging brak opnieuw los en eindelijk kwam de wet-Coremans tot stand (1873), de eerste der in 1831 toegezegde taalwetten. En nog had men haar gedurende het debat dusdanig weten te verminken, dat men later tot twee maal toe aanvullende wetten heeft moeten maken.

De grievingscommissie van 1856, waarvan o.a. Conscience deel uitmaakte, had eenige zeer gematigde eischen gesteld. Ze had gelijkstelling gevraagd van Vlaamsch en Fransch voor het onderwijs in de atheneums in Vlaanderen; verder de oprichting van leerstoelen in de Nederlandsche taal- en letterkunde aan de twee staatshoogescholen (Gent en Luik) en de stichting van een Vlaamsche afdeeling bij de Fransche „Académie royale de Belgique.” Op bestuurlijk gebied wenschte zij een officieele vertaling van wetten en koninklijke besluiten en alle stukken gericht tot de Vlaamsche provinciën. Zij stelde voor, het leger te splitsen in Vlaamsche en Waalsche regimenten; om het land niet te verdeelen wilde zij echter de Vlamingen in het land der Walen in garnizoen brengen en omgekeerd. Ze wilde vervlaamsching der zeevaartscholen, die zoowat alleen door Vlamingen werden bezocht. Ten slotte zouden toekomstige diplomaten een grondige kennis van het Vlaamsch moeten bezitten.

Het is tekenend voor de Franskiljonsche rechtsopvatting, wat Louis Hymans over deze eischen in 1859 in een officieus artikel schreef: „Le plaidoyer d'une imagination en délire, dicté d'un bout à l'autre, par les passions d'un autre âge, un programme révolutionnaire la proclamation d'un gouvernement provisoire d'une Belgique nouvelle, érigée sur les ruines de l'Union de 1830, le plus monstrueux gâchis, une sottise; chaque article est une violation de la liberté individuelle.”

Zien wij nu wat van alle hervormingen gedurende een strijd van vijftig jaar tot stand kwam.

Het onderwijs was en bleef verfranscht. In 1895 leed De Vriendt in de Kamer de nederlaag met een voorstel om in 't Vlaamsche land het Vlaamsch in de lagere school als onderwijstaal uit te roepen.

In het voorjaar van 1914 kwam een nieuwe schoolwet tot stand. Door het stellen van de kabinetskwestie wist minister Schollaert een amendement te doen verwerpen, dat voor Vlaanderen de Nederlandsche taal in het lager onderwijs zou hebben vastgelegd. In de plaats daarvan aanvaardde men een amendement dat alle ruimte liet om in anti-Vlaamschen zin te worden uitgelegd.

Het middelbaar onderwijs vond een gebrekkige regeling in de wet van 1883. Het Vlaamsch werd ingevoerd voor het onderwijs in de Germaansche talen en twee andere vakken. Het Fransch bleef hoofdtal, ook nog na de aanneming van de wet Franck-Segers van 1910, die slechts geringe verbetering bracht.

Het hooger onderwijs eindelijk! Sedert 1896 trad de eisch tot vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool meer en meer op den voorgrond. In 1910 begon de openbare beweging. Den 18en December sloegen te Antwerpen Franck, Huysmans en Van Cauwelaert de handen ineen als vertegenwoordigers der drie staatspartijen en betoogingen werden gehouden te Brussel, Mechelen, Gent, Hasselt en meer dan 400 gemeenten. De provincieraden van Antwerpen, Limburg en West-Vlaanderen, een 500-tal gemeenteraden, 2100 oudstudenten, meer dan honderdduizend volksmensen spraken in vertoogen aan de regeering of in vergaderingen den wensch uit tot vervlaamsching.

Het wetsontwerp van het Vlaamsche driemanschap werd den 24sten Maart 1911 ingediend. De ontbinding der Kamer stelde de behandeling nog uit. Op den 21sten November 1912 bood men het opnieuw aan. En men verwachtte de behandeling in het najaar van 1914, toen de oorlog tusschenbeide kwam.

Wat de overige hervormingen betreft nog slechts dit.

Het jaar 1898 bracht de „gelijkheidswet” van De Vriendt—Coremans, waarbij de Nederlandsche vertaling van wetten en besluiten rechtsgeldigheid verkreeg.

De wenschen betreffende het leger bleven tot heden on vervuld. In het algemeen kan men zeggen dat in het uiterlijk hier en daar wat werd verbeterd, maar dat in wezen het

verfranschingsstelsel tot den oorlog toe nog steeds voortwoerde. De Vlaamschgezinde wetten werden steeds tot onherkenbaar wordens toe verminkt. De Vlamingen zelf waren nog niet eendrachtig genoeg om hun eischen door te zetten. Vaak paaide de regeering hen met vage beloften of met onderscheiding van hun le terkundigen, maar den ernstigen wil tot herstel van onrecht toonde zij pimmer.

In 1908 schreef Mr. L. Dossel in zijn: „De Belgische wetten op het gebruik der Nederlandsche taal”: „De bedienden (beambten) in Vlaanderen moeten degelijk Fransch kennen. De bedienden (beambten) in Walenland kennen hoegenaamd geen Vlaamsch. Dus om bediende te worden in een deel van 't land worden zwaardere voorwaarden gesteld zonder voordeelen welke daartegen opwegen en zonder voldoende noodzakelijkheid.

Voor wie dient de degelijke van het Fransch in Vlaanderen? Om te correspondeeren met het Hooldbestuur. Wee over den bediende die te veel fouten tegen de spelling maakt. — Om te onderhandelen met de Vlaamsch onkundigen in Vlaanderen. — Wie zijn de Vlaamsch onkundigen? Meestal staatsbedienden die in Vlaanderen op hunne plaats niet zijn; officieren, gendarmen, tolbeambten, enz.

Voor die heeren moeten al onze jongens een lastiger examen afléggen, dan hunne Waalsche landgenooten; een examen waarin zij meer gevaar loopen niet te slagen, waardoor zij meer kennis moeten bewijzen en op dezen geen voordeel hebben, daar in Walenland veel meer vetbetaalde plaatsen zijn en Waalsche ambtenaars in Vlaanderen zelf er dik loopen.”

De regeering echter wist hiertegenover niets beters dan frases te zetten volgens het refrain in 1873 door minister Lantsheere aangeheven: „Il ne peut être question ici ni de droite ni de gauche, ni Flamands ni Wallons. Nous ne connaissons d'autre drapeau que celui de patrie: nous sommes tous Belges.”

Hoe de wereldoorlog inwerkte op de Belgische verhoudingen zal ik nagaan in een derde artikel.

H. G. C. COHEN STUART.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Over Geheimschrift.

Eigenlijk is dit geen onderwerp om in 't S. W. over te schrijven. Maar waar komt men al niet toe?

Als handleiding bij het ontcijferen van geheimschrift kunnen wij aanbevelen „Het Raadselschrift” van Jules Verne. Nemen wij een voorbeeld.

Wij gaan uit van een codegetal, vooruit overeengekomen, b.v. 174.

Elke letter kennen wij een rangnummer toe, b.v.

E e n s t u d e n t e s s e

1 7 4 1 7 4 1 7 4 enz.

Onder elke letter komt op de rij hetgetal. Dan is:

a 1, b 2, c 3, d 4, e 5, f 6, enz.

Zoodat wij bij het getal van e (5) 1 optellend, de 6, dus f krijgen en voor de 2^e e 5 + 7 = 12, dat is n enz. Om de eerste letters terug te krijgen moet men dan natuurlijk weer aftrekken.

MUZIEK.

Mahler's 8ste Symphonie.

Reeds twee maal is deze symphonie onder Viotta's leiding in Den Haag uitgevoerd. Beide malen heb ik van dit grootsche werk kunnen genieten.

De eerste keer overweldigde alles mij als geheel door het reusachtige en was ik sterk onder den indruk van al 't schoone, dat ik toen te hooren kreeg.

Toen ik 't nu onlangs voor de tweede maal hoorde vond ik 't werk nog veel heerlijker. Wat een grootheid, wat een verrukkelijke climax zit er in dat eerste gedeelte: een steeds dringender smeeking om verlossing en bevrijding, gericht tot den Heiligen Geest („Veni, creator spiritus!”), eindigende met als hoogtepunt in een verheerlijking van „God en den Zoon, die van den dood is verrezen, den Vertrouster in alle eeuwen der eeuwen!” Welk een meesterlijke doorwerking der eenvoudige thema's, wat een schitterende instrumentatie!

Hoe goed echter voelen we hier, dat in deze symphonie de menschelijke stem is tehulp geroepen, om door 't levende geluid erin te brengen: dat innige en zielontroerende, waardoor 't heele eerste gedeelte wordt tot één smeekbede van den eeuwig vragenden Mensch tot den ontzagwekkenden Heiligen Geest!

En dan 't tweede gedeelte, gevende 't slot van het tweede

deel van het Faust-gedicht, waarin de geest van Faust na zijn dood ten hemel vaart.

Nadat hij in zijn leven 't oneindige willende zoeken langs de wegen der kennis, wetenschap en zinnelijke lusten, steeds krachtig weerstand biedend aan Mephistopheles, die hem met allerlei middelen in de verleiding ten onder heeft willen doen gaan, en hij eindelijk na bestudeering van de klassieke beschaving en cultuur tot 't idee der schoonheid gekomen, besloten is tot de groote daad van zedelijke zelfbevrijding en zijn weg gevonden heeft in 't „oneindige streven”, ontdekt hij, dat die drang naar 't oneindige de drang Gods zelf in hem is, waardoor hij zich bewust wordt van de eenheid van den Mensch met God, van Gods kracht als zijn eigen wezen.

De onsterfelijke ziel van dezen Faust gaat na het einde van zijn aardse leven over van 't betrekkelijke tot het eeuwige, keert dan terug tot God. Het wordt ons nu voorgesteld, dat de onsterfelijke geest ten hemel wordt gevoerd, gedragen door engelenkoren.

Wij hooren eerst in de duistere eenzaamheid en geheimzinnigheid van een rotsachtig landschap, slechts bewoond door kluzenaars, eenige klagende stemmen tot langzamerhand 't licht begint te gloren.

Hoe heerlijk is dit tooneel instrumentaal en vokaal geïllustreerd.

Na de smeekbede van Pater Profundus tot den Goddelijken Vader om verlichting van zijn arme hart, dat daarin ontstoken moge worden de almachtige liefde, die alles vormt en onderhoudt, ruischen ons tegen de zaligjuichende engelenkoren, die de ziel van Faust met zich voeren:

Gerettet ist das edle Glied
Der Geisterwelt vom Bösen,
Wer immer strebend sich bemüht,
Den können wir erlösen!

terwijl 't koor der zalige knapen, die in kringen er omheen zweven, zich in deze juichtonen mengt.

Daarna komt op den aanroep van Doctor Marianus, een kluzenaar, de Mater Gloriosa, die hij zijn vereering toezingt en wier goddelijkheid hij verheerlijkt, aanzweven. En dan richten de boetedoende vrouwen en de drie heilige vrouwen, Magna Peccatrix, Mulier Samaritana en Maria Aegyptiaca zich tot haar en smeeken om genade voor Una Poenitentium, een zondares, (Gretchen), die zich later ook zelf doet hooren om te vragen den geest van Faust te mogen volgen naar den Hemel, om hem aldaar voor 't nieuwe leven te kunnen onderrichten, waarop de Mater Gloriosa van stralenden glans omgeven uit hooger sferen haar tot zich roept:

FEUILLETON.

De Spoorstudent.

VII.

INTERMEZZO.

Mijn nicht Mathilde.

Ik heb een heele lieve nicht in Haarlem wonen, Mathilde heet ze. Verder behoef ik geen inlichtingen te geven, iedereen kent haar daar. Vraag iemand die je in Haarlem op straat tegen komt maar eens naar „blonde Mathilde!” Zij heeft blauwe oogen, die mij altijd herinneren aan het Baikalmeer op een groote schoolkaart. Bovendien is ze buitengemeen „literair.”

Als andere menschen in een lastig geval verkeerden schrijven zij naar de Haagsche Post. Ik schrijf naar mijn nicht Mathilde. Dit ter inleiding. Hier volgt de correspondentie.

Eerste brief.

Lieve Mathilde,

Als je eens wist.... Slapelooze nachten heb ik door-gemaakt deze week, ik heb mij, ten doode toe afgemat, gewenteld op mijn sponde links, rechts, links rechts; en duizendmaal mijn kussen omgedraaid om verkoeling voor dit arme hoofd (voor dit arme menschenhoofd zeggen de modernen, maar daar ben ik gelukkig al over heen) te vinden — ik martelde mijn hersens af.... Ik zit in de perikelen, lieve.

Het schijnt dat een vreeselijk noodlot ons kunstenaars achtervolgt. Reeds een goede eeuw geleden sprak men er schande van als iemand een naaktportret durfde te geven van een bekend tijdgenoot (denk aan Rodin met zijn Victor Hugo). De tijdgenoot werd dan vertoornd omdat hij niet graag zag dat zijn eenvoudigste en eerlijkste menscheijkheid zoo maar den volke werd vertoond. Om een naaktfiguur af te beelden moest men een model nemen, een gesjochte jongen of een straatmeid, die mosten immers

Komm! Hebe dich zu höhern Sphären!
Wenn er dich ahnet, folgt er nach.

Tenslotte bezingt het Chorus mysticus den overgang van het betrekkelijke, tijdelijke naar 't eeuwige, verheerlijkt de onsterfelijke der Liefde, „het eeuwige vrouwelijke” der Goddelijke Liefde, 't zich overgeven, de rust als voltooiing van het steeds strevende, als het eeuwige mannelijke gedacht.

Van deze prachtige, veelzeggende slot-scène van 't Faust-gedicht geeft 't tweede gedeelte der symphonie een buitengewoon schoone muzikale verwerking.

Stellen we echter de vraag of de uitvoering van dit prachtwerk voldaan heeft aan de hooge verwachtingen, die ik er van gehad heb, dan moet ik helaas zeggen, dat het mij niet datgene heeft doen genieten en niet dien kolossalen indruk op mij gemaakt heeft als ik mij had voorgesteld, een verwachting, die toch wel eenigszins geëischt mocht worden van zulke groote koren en zoo'n uitgebreid orkest.

Wat hier de oorzaak van geweest is? Naar mijn bescheiden meening zijn er eenige oorzaken te noemen.

Was Viotta wel de man, die alles beheerschte, wat onder zijn leiding stond? Ik geloof hierop ontkennend te moeten antwoorden, want, al kende hij ontegenzeggelijk de heele partituur dóór en dóór (als van zelf sprekend aan te nemen trouwens bij een dirigent, vooral bij een 2e uitvoering) leiding geven aan allen deed hij zeker niet.

Zeker rhytmisch hield hij alles prachtig bij elkaar, maar van geestelijk contact tusschen den dirigent eenerzijds en koren en orkest anderzijds was zoo goed als niets te bemerken. En daaraan meen ik te moeten toeschrijven de weinige gloed en geestdrift der koren (soms ook van 't orkest) want hoe willen de koren warmte, uitdrukking en leven in hun zang doen hooren, wanneer dit niet met alle macht door den dirigent eruitgehaald wordt, doordat hij de uitvoerenden door zijn bezieling weet mee te slepen! (Dit geschiedt echter niet alleen door een langeren dirigeerstok en door kijken van de koorleden naar een dirigent, die uiterlijk zoo kalm weg maat staat te slaan, 't invallen en hard en zacht aangeeft).

En juist die warmte, dien gloed, die geestdriftige uitdrukking, die vooral in 't eerste gedeelte den toehoorder in verrukking hadden moeten brengen, miste ik helaas, bij de koorgedeelten vooral en daardoor boeide dit gedeelte niet zoo!

In 't tweede gedeelte was 't beter en troffen vooral de eerste klagende koren te midden van het prachtig illustreerend orkestspel. Echter pas tegen 't slot kwam er werkelijk gloed in, zoodat zowel orkest als koren daar met de solisten samen den toehoorder in extase wisten te brengen.

Voor een groot deel echter schuilt, geloof ik, de schuld

voor hun broodje. Dichters zijn in dezen altijd erg verstandig geweest. Zoo Schiller die 300 jaar nadat zij dood waren, historische figuren ging uitbeelden. Maar waag het eens een levend mensch....

Ziehier (code X 2):

c e l l i h l g p c h t i l m u o m q x
q v x p d r a r t u b z m u x w r v v q.

Wat moet ik doen?

(Volgt hoe het met oom en tante gaat),

enz., enz.

je neef....

Het antwoord.

Beste....

Ik heb gehoord dat je zoo'n groote jongen bent geworden. En in Delft studeert! Wel, wel.

Maar apropos, dat kattedelletje van jou, nee maar, lieve neef; hoor eens, dat gaat niet aan! Je moet je niet met iemand anders zaken bemoeien. Trouwens, dat heele schrijven in het Studentenblad moest je maar laten. Dat je op de lagere school een negen voor schoonschrijven had, is geen motief voor dat waar je je zoo al aan te buiten gaat. Schoonschrijven kan ik dat nu niet bepaald noemen, je blijft niet eens den heelen tijd door netjes! En een rare uitdrukkingen dat je in je woordenboek staan hebt! — Zeg, beste vent, (ik merk dat ik al net zoo schrijf als die meneer Dinger in dat blaadje van jullie) zou je niet liever eens wat in Haarlem komen logeeren en wat tenissen met mijn vriendinnetje Laura, zoo in de zomervacantie? Dan kunnen wij heel gezellig tochtjes met elkander maken. Ik heb hier toch nog een vriend van mij, Frits, een beste jongen, die den heelen dag bij ons over den vloer ligt. Dan mag jij met Laura voorop fietsen, het arme kind zal het hier zoo eenzaam hebben zonder haar verloofde, die adelborst is en tegen dien tijd de zee op moet, weet je?

(Oom en tante maken het heel wel),

enz., enz.,

met groet,

MATHILDE.

P.S. Je vraagt me daar zoo om raad. Nou zeg, als ik

van slapte der koorgedeelten ook bij koren zelf. Velen der koorleden hebben 't natuurlijk verleden jaar reeds mee ingestudeerd, doch hoe duidelijk was 't te hooren, dat de goede krachten en zij, die werkelijk hun partij wel kenden, de heele verdere massa moesten dragen en meeslepen, vooral bij de inzetten en moeilijker intervallen en modulaties, terwijl de rest slechts vulling bleef. Hierdoor stemde de volheid der koren dan ook lang niet overeen met de klankontwikkeling en volheid die men van ruim 600 zangers en zangeressen zou verwachten, vooral waar de koren zelf niet zulke zware en hooge eischen aan de uitvoerenden stellen.

Het jongenskoor zou ik liever hooren zwijgen, want op een koor, van zalige knapen leek 't niet veel, zoo ruw en valsch klonk het meerendeels, en de dirigent (apart voor de jongens) was het ondanks den spiegel lang niet altijd met den dirigeerstok van den heer Viotta eens.

Waarvan ik echter ontzaglijk genoten heb, dat waren de solistenvertolkingen en menigmaal ook van het orkest, dat ondanks de koele leiding toch dank zij zijn grootte talenten — medespelenden uit zichzelf schitterende effecten wisten te bereiken. Ook de violsolo werd zeer verdienstelijk weergegeven.

Van de solisten trof zeer sterk het in één woord prachtige geluid van Gertrude Foerstel, die met haar tot in alle hoogten even gave en gemakkelijk aansprekende hoofdstem een reinheid van klank ontwikkelde, die innig ontroerde. Met welk een rustige gemakkelijke wist zij zich boven koren en orkest te doen hooren. Door welk een rijkdom van stemmateriaal en wat een adembeheersching wist zij ons te doen genieten van haar vertolking van de 1ste sopraan en de Una Poenitentium partij! Ook dwong zij zeer zeker bewondering af door haar geheele partij uit 't hoofd te zingen. Trouwens hoe goed zij thuis was in 't heele werk bleek wel de vele malen, dat zij, eveneens uit 't hoofd 't jongenskoor en de sopranen steun verleende.

Naast haar stond als 2de sopraan, ditmaal Mevrouw Noordewier. De ontroering, die deze door haar heerlijk volle en engelreine sopraangeluid, haar innig doorvoelde voordracht wist te brengen is gewoon onbeschrijflijk.

Voor de schepping, die zij als Mater Gloriosa van uit de hoogte ons te hooren gaf, is geen beter woord dan: goddelijk!

Zij heeft dan ook als eenig zuiver Nederlandsch geblevene onder de solisten, de naam van haar land, tegenover die vreemde krachten, glansrijk hooggehouden.

De 1ste alt boeide door haar warme en in de diepte vooral kleurrijke stem en adel van toon, ook in de hoogte.

Jac. Urlus als tenor en Dr. Marianus, was heerlijk en gaf een bezielde en gloedvolle vertolking van zijn partij, die steeds boeide.

jou was zou ik daar maar mee uitscheiden, met dat roman-schrijven. Ik zal het zoo lang wel van je overnemen

P.S. Ik lees daar net die laatste stukken. Wat moet er met Adolphe en Gerard gebeuren? Die Elaine is natuurlijk maar zoo'n bijpersoon hè? Ik vind het echt gemeen van je dat je haar zoo voor den gek houdt, ik zal haar wel helpen hoor! En Piet zal ik ook een stuk beter maken. Stuur mij meteen maar een doos postpapier om op te schrijven, dat een beetje lekker ruikt. Je weet wel waar ik het meest van hou. Zul je niet te veel naar die meisjesstudenten in Delft kijken? Laura is veel aardiger dan al die misbaksels bij elkaar. En wat misselijk dat ze ook in dat blad schrijven! Dag!

Peinzend streek ik met de hand over het voorhoofd, Mathilde maakte mij de zaak niet veel gemakkelijker! Ja ja, zij zou het wel voor mij schrijven, maar wat zou ze met mijn lieve hoofdpersonen laten gebeuren? Zou ze Piet wel goed teekenen, en duidelijk beschrijven zijn verwording van varken tot mensch? Wat zou ze met Jeannette doen en Adolphe? En hoe kan zij de studentenwereld hier in Delft kennen? Op al deze punten werd ik gerustgesteld. Ik hoorde dat zij aan een vergelijkende studie bezig was over het studentenleven in Europa en Amerika en verder Freud en Haeckel las om psychologie en filosofie te leeren. Ik kreeg nog meer eerbied voor haar. Maar toen Mathilde in den Haag kwam en ik haar bij een oom ontmoette, viel zij mij heel erg tegen. Zij zat in een boek te lezen in ooms studeerkamer terwijl oom zelf in een chamberloek in de keuken jam stond in te maken. Mathilde zat op een bureaustoel, om haar heen lag het vol met wetenschappelijke werken. Zij had een lofgnetje op en zag er kribbig uit, net zoo'n ouwe schoolfrik die het huiswerk nakijkt. Zij stond niet op toen ik binnenkwam, maar wees mij een stoel aan. Toen las zij kalm door. En ik, die vroeger gewend was haar altijd met een familair neef-en-nicht-kus te begroeten, ik zat op een rechte stoel, met stomheid geslagen. — Toen, even later, keek zij van haar boek op en mij aan, net zooals de directeur van onze H. B. S. vroeger, over de brilleglazen heen.

Verder werd de baspartij en die van Pater Profundus schitterend vervuld door den heer Latterman, wiens stem trof door zijn mooie klankontwikkeling in voor een bas zeer hoog gelegen tonen.

De 2e alt en bariton, in hun bescheiden rollen waren goed, doch wekten bij mij geen bijzondere bekooring.

Alles bij elkaar genomen, is 't zeker, dat een zoo verrukkelijk werk, uitgevoerd door zulke solisten en orkest en met betrekkelijk goed gezongen koren een onvergetelijke herinnering bij mij heeft achtergelaten, die mij echter tevens doet verlangen naar een nog meer volmaakte uitvoering er van.

A. M. K.

INGEZONDEN.

Bewust anti-Duitsch!

In het verslag van de lezing van den heer Stephan voor de Stud. afd. van het Algemeen Nederlandsch Verbond komen twee zinsneden voor, die eenige nadere toelichting behoeven. En wel omdat daar het standpunt van 't A. N. V. dus dat van 't nationalisme, niet zuiver wordt gesteld.

In de eerste plaats wordt aan ondergeteekende, als voorzitter, in den mond gelegd dat geen anti-Duitsche gevoelens tot het houden der lezing den stoot hadden gegeven.

Dit wil ik ontkennen.

Ik behoor niet tot hen die op al wat Duitsch is aanvliegen als een stier op de roode lap. Maar ik beschouwd Duitschland naar mijn beste weten met het oog van den Nederlander. En dan zie ik voor onze nationale toekomst een groot gevaar wanneer wij niet tegenover de kracht van den buurman ons nationaal bewustzijn handhaven als bron van allen vruchtbaeren weerstand. Juist de verbluffende groei van Duitschland, zijn ongelooflijke werkkraft die ons in ons eigen land dreigt te overvleugelen, moet ons een aansporing zijn tot bewuste anti-Duitschheid.

Ik wil weer waarschuwen niet den Duitscher te haten uit vrees voor zijn macht. Wij kunnen zijn organiseerend talent bewonderen en toch fier den wereld inzien als vrije Nederlanders. Niet vrees moet onze drijfveer zijn, maar gevoel van eigenwaarde.

Wij zijn bewust anti-Duitsch omdat wij juist van Duitse zijde nadeeligen invloed verwachten op ons volk, door verdringing van onze nationale bedrijven, door verbastering van ons volkskarakter. Wij willen ons zelf zijn: vandaar dat wij ons, waar dit noodig is, even schrap zetten tegen aanranding van eenige andere zijde.

„Zoo; ben je daar”, ratelde zij, „ik ben al een heele week bezig met de voorstudiën voor die onzalige roman van jou, ik lees Annie Salomons en Top Naeff, en Dostojefsky voor het naturalisme.”

„Je mag Hans Martin ook wel eens inkijken”, waagde ik het op te merken.

„Wie zeg je? krijgschte zij.

„Nico van Suchtelen”, verbeterde ik gauw.

„Ach klets jij toch niet, Nico van Suchtelen is mij veel te sentimenteel!”

Nu moet men weten dat mijn nicht Mathilde negentien jaar is. Enfin, zoo zijn de tegenwoordige meisjes. Zij lezen geen sentimenteele romans meer en blozen kunnen ze ook haast geen van allen.

„Mathilde”, zeide ik toen, „al schreef jij die roman verder, ik zou graag zelf de gedeelten waar beschrijvingen van het Delftsche leven in voorkomen, inlasschen. Is dat afgesproken?”

„Mij wel, als je je maar binnen je gebied houdt. En de psychologie is mijn!”

„Top” riep ik en stak mijn hand uit. Zij negeerde het en bood mij een sigaret aan. Toen begon ze over Laura te vertellen. De koppelzucht van Hare Majesteit de Vrouw vierde hoogtij. Ze scheen mij als reserve te beschouwen voor het geval dat het engagement van haar vriendin mocht afraken.

Aan den tafel van mijn oom werd goede wijn geschonken. Ook het diner was van de beste. Ik concentreerde mijn aandacht er op. Mathilde had het woord aan tafel, oom en ik zaten elkaar toe te drinken. En toen Mathilde naar bed was hebben wij een heerenfuijfe georganiseerd.

Thans, o lezer, leg ik met onrust en wrevel deze pen neer om het moeilijk werk over te laten aan een moderne Vrouw. Moge gij, Delftsche studentenwereld, er beter afkomen onder haar handen dan onder de mijne, die zich nu over den teekentafel gaan bewegen!

(Wordt vervolgd).

Dat wij in dezen tijd allereerst een anti-Duitsche lezing houden, is, omdat de Duitsche reus over onze toekomst zijn schaduw vooruitwerpt, ons nationale bestaan bedreigt, terwijl de onvergeeflijke gewelddaden, b.v. van Amerikaansche en Engelsche zijde, meer van tijdelijken en vooral van stoffelijken invloed zijn.

Nu kom ik tot het tweede punt.

Ik zie in 't verslag het A. N. V. te veel voorgesteld als „vereeniging tot bestrijding van germanismen.” En omdat ik weet hoeveel ingewortelde vooroordeelen deze bestrijding vindt, acht ik 't noodig ook hier eenige klaarheid te brengen.

„Het Verbond wil de Nederlandsche taal zuiveren”: als een smadelijke aanklacht wordt dit menigmaal vernomen.

Welnu, ja, ons Verbond kent aan de taal een zeer voorname plaats toe. Het is van meening dat de taal een der eerste uitingen is van het volkskarakter. De grond van ontarding der taal is dus gelegen in verslapping van den volksgeest.

Dat in ons land deze verslapping zich heeft geopenbaard is m.i. niet aan twijfel onderhevig. Onze verfranschte of verengelschte winkelopschriften, onze met germanismen doorspekte dagblad- en tijdschriftartikelen, onze in klakkeloos neergeworpen Nederlandsche opgestelde wetenschappelijke werken, zijn zoovele getuigen van gebrek aan oorspronkelijkheid, van kleineering van ons zelve, zijn tevens een voorwerp van gerechte bespotting voor de vreemdelingen in ons midden.

Een groote schuld hebben in deze zeer velen van onze letterkundigen, die hun kracht zoeken in schijnschoone namaak van het vreemde, die door het zwierig en losbandig gebruik van een niet Nederlandschen zinsbouw, door uitheemsche woordkeus, aan hun werken karakter en uitdrukking willen geven. Grooter dwaling is wel niet denkbaar dan kunst te zoeken in gekunsteldheid.

Als een groot geheel moet men alle uitingen van het volksleven bezien en dan zal men niet langer kunnen smalen dat het A. N. V. de taal wil zuiveren.

Een vrij volk moet ook sterk staan in zijn taal. En het A. N. V. steekt terecht den draak met de taalverbastering, in de hoop daarmee tevens den wortel van het kwaad aan te tasten: het Nederlandsch gemis aan zelfbewustzijn.

Ik weet dat ik gevaar loop in dit betoog een nieuw, noodlottig dogma in te voeren: dat ons volk ten eeuwigden dage zal rondwandelen in zelfmiskening. Dit was allerm minst mijn bedoeling. Ik wilde slechts de toestanden van nu aan de kaak stellen, in de overtuiging dat dit alles anders worden kan, en dus anders worden moet.

C. S.

DELFT, 25 Februari 1918.

Geachte Redactie.

Na de beschouwingen, die Gij wel aan mijn rede hebt willen wijden, komt het mij gewenscht voor een en ander op te merken.

Wat Uw verwondering betreft aangaande het plaatsen van mijn rede zonder commentaar van Bestuurszijde, wil ik U zeggen, dat ik de voorkeur gaf aan de verantwoordelijkheid, die er voor mij uit voortvloeide, boven het onpersoonlijke karakter, dat een communiqué van het Bestuur uit den aard der zaak bezit.

Voor het geval, dat men eerlijke critiek had willen geven of wat anderszins had willen doen, zou ik mij niet gaarne verscholen hebben achter mijn Presidentschap.

Nu niets van dezen aard zich voordeed, geef ik U toe, dat een Bestuursmededeeling even goed geweest ware. Uwe toevoeging is mij evenwel onbegrijpelijk en doet overigens niets ter zake.

Uw tweede opmerking echter lijkt mij minder gepast en duidt, zool niet op partijdigheid dan toch zeker op vooringenomenheid. Na den inval heb ik er mij reenschap van gegeven, dat er niet één verontschuldiging gevonden kan worden in het feit, dat het hier medestudenten geldt. Het was een onbeschaafde en laffe daad en om deze reden kon ik niemand anders behandelen dan zooals hij zich had leeren kennen. Zoodra echter zou blijken, dat de *bedrijvers* niet onbeschaafd en laf waren en de consequenties — verontschuldigingen en volledige schadeloosstelling — wilden aanvaarden en nakomen, dan wilden ook wij gaarne het pad der verzoening betreden om de reden, die Gij uit mijn voorlaatste redevoering kent.

Nu blijkt uit de briefwisseling ten duidelijkste, dat men zich niet wil storen aan de eens gegeven belofte en weigert een deel te betalen. Dat men juist tegen dit deel bezwaren heeft, is zeer begrijpelijk, daar er, evenals in de verontschuldigingen, een erkennen in ligt van een zeer onbehoorlijk optreden. Zoodra iemand van karakter dit echter ronduit erkend heeft, dan zal hij, vooral na zijn woord, nog wel steeds het onaangename er van voelen, omdat hij

weet, dat hij het verdiend heeft, doch hij zal niet nalaten alles te doen, om zijn woord na te komen. En dan is dit de weg, om weer zoo zuiver mogelijk tegenover elkaar te staan.

Wanneer Gij het nu noodig acht een tegenspraak te geven, daar ware het wel gewenscht deze te staven met een deugdelijker bewijs dan het voortduren van de correspondentie. Deze heeft de heer Bolderdijk na zijn weigering weer opgevat met de vraag om een specificatie.

Na uw onverantwoordelijke, zoowel ongemotiveerde toevoeging ben ik van mijn kant bereid de briefwisseling openbaar te maken. Van U echter zoude ik wel eenige nadere uitleg mogen verzoeken, daar deze de oplossing kan geven van het raadsel, dat men ons direct bericht zendt, betaling te weigeren, en langs een omweg ons verzekert, nooit zoiets gedaan te hebben. Het doet mij denken aan de verklaringen van Trotzky te Brest Litowsk en te Sint Petersburg, hoewel ik U niet kan verdenken van Bolsjewistische neigingen.

Met de meeste hoogachting,

W. H. KOSTER VAN GROSS.

In een lange discussie over de geheele kwestie zullen wij niet treden. De „ongemotiveerde toevoeging” werd gemotiveerd geheel door het feit dat de correspondentie nog gaande (volgens U hervat) was, *namelijk* dat juist was gevraagd om een specificatie van de geheele schadevergoeding. Is het duidelijk dat dit nog juist geen onvoorwaardelijke weigering ervan inhoud?

Wat Uw laatste zin (niet Trotzky) dus aangaat, U moet aan de „omweg” niet alleen aandacht schenken.

Wij misten een commentaar, omdat de rede gehouden kon zijn voor het ontvangen van de laatste brief.

Redactie.

Mijnheer de Redacteur!

Als gemobiliseerde en dus vermoedelijk in dezen wel het verst staande van alles wat naar partijhaat zweemt, zij het mij vergunt eenige onjuistheden recht te zetten in het betoog van den heer de M. K. betreffende de „inval” (S. W. 22 April 1918). Op het stukje van heer Dinger over hetzelfde onderwerp, kan ik tot mijn spijt niet verder ingaan, daar het mij helaas onmogelijk is om mijn wijze van uitdrukken tot het peil op te voeren, waaraan hij klaarblykelijk gewend is.

Om ter zake te komen, dan het volgende.

Bij zijn betoog verliest de heer de M. K. een zeer belangrijke kwestie geheel uit het oog, n.l.:

De veelbesproken inval is en blijft een *onrecht*. Tegenover onrecht stelt men in de beschaafde maatschappij een aanklacht bij de bevoegde macht. Om het onrecht echter op voor de betrokkenen minder pijnlijke wijze goed te maken, werd door hen voorgesteld: excuus en schadevergoeding, wat natuurlijk geaccepteerd werd.

Nu wil de heer de M. K. het doen voorkomen alsof de betrokken Bondsleden die schadevergoeding wenschten, buitengewoon op die f 1,50, f 2,50 enz. gesteld zouden zijn, maar werkelijk, al zijn zij in doorsnede niet zoo kapitaalkrachtig als de leden van het D.S.C. zóó erg is het nog niet met hen gesteld. Zij staan op hun *recht* om het bedrag te ontvangen, maar ik kan den heer de M. K. verzekeren dat het meerendeel even goed geneigd is om het in de kas van de D.S.B. of zelfs in die van het Nationaal Steun-Comité te storten.

Naar ik meen zijn deze opmerkingen noodzakelijk om de zaak tot zijn juiste afmetingen terug te brengen.

Dankend voor de verleende plaatsruimte verblijf ik

Hoogachtend,

W. F. E.

Aan den heer d. M. K.

Waar U gemeend heeft in uw ingezonden stuk de houding van het Bondsbestuur inzake de gebeurtenissen van 2 Nov. 1917 te moeten becritizeeren, wensch ik U hierover nog wel eenige inlichtingen te verstrekken.

U doet voorkomen, alsof de inval is op te vatten als een botsing tusschen twee groepjes studenten. Dit is zeer zeker onjuist; immers, waar al de bestaande, betreurenswaardige toestanden in de Delftsche Studentenwereld er op wijzen dat men hier te doen heeft, — niet met een conflict tusschen twee groepen studenten — maar met een actie van een groep tegen een *Vereeniging*, zoo wordt dit toch al onomstootelijk bevestigd door het feit, dat op de bewuste avond **de Bondsvlag is afgerukt en meegenomen**. Waar het bovendien reeds het *vierde* ongewenschte bezoek was in een vijftal weken en de vorige keeren *nooit eenig* teeken van verontschuldiging over het gebeurde was ontvangen, zoo ligt het

(Zie vervolg Derde Blad).

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 28 FEBRUARI 1918. No. 18.

toch wel voor de hand, dat het Bondsbestuur, wilde zij voortaan in vrede leven, tot scherpe afdoende maatregelen moest overgaan. De verzoeningsgezindheid van de invallers werd bovendien nog gedemonstreerd door het feit, dat op denzelfden avond een drietal studenten, vooraanstaand in de Corpswereld de resten van de vlag terugbrachten, en zich daarbij op een dergelijke wijze gedroegen, dat de toenmalige president van den D.S.B. genoodzaakt was het onderhoud af te breken. Er is toen onmiddellijk tot de eenige maatregel overgegaan die mogelijk was, nl. de strafrechterlijke vervolging. Een andere weg, zich te wenden tot den Senaat van het D.S.C. kon, waar dit lichaam den D.S.B. niet erkent, begrijpelijkerwijs niet worden ingeslagen.

Hetzij vrijwillig, hetzij onder den drang der noodzakelijkheid gewerd het Bestuur op 6 November het verzoek om een onderhoud, dat den volgenden dag plaats had. Wat hier besproken is kan ik bekend veronderstellen.

De afloop was dat het Bestuur, gezien de afwikkeling van dezelfde zaak met de Sociëteit „Eonsgezindheid” een spoedige afwikkeling van de zaak verwachtte en daarom toen excuses werden aangeboden, de rechtsvervolging deed intrekken. Geenszins „omdat zij hun plan niet konden uitvoeren,” maar omdat zij vertrouwden dat er toch nog wel eenige oprechtheid en eergevoel ook bij Corpsleden bestond

E. J. BAUMANN.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Propaedeutische Examens vóór de Zomervacantie 1918.

Zij, die wenschen deel te nemen aan een der propaedeutische examens, genoemd in Artt. 8-14 van het Kon. Besluit van 4 Juli 1905, Stbl. No. 227, of aan eenig deel dier examens — zooals deze gedeelten zijn vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Februari 1908, afd. Onderwijs — worden uitgenoodigd **uiterlijk 23 Maart 1918**, van hun voornemen schriftelijk kennis te geven aan den Secretaris der Afdeeling der Algemeene Wetenschappen, per adres den Ambtenaar van Administratie der Technische Hoogeschool, door de aangifte in de daartoe bestemde enveloppe te werpen in een daartoe geplaatste bus in het Hoofdgebouw der Technische Hoogeschool, (Oude Delft 95).

Zij, die voor het eerst aan het examen deelnemen, moeten de aanvragen vergezeld doen gaan van het eindexamen-diploma der Hoogere Burgerschool, van het getuigschrift van bekwaamheid tot de studie aan de Technische Hoogeschool (zie art. 122 Hooger-Onderwijswet), of van eenig ander gelijkwaardig getuigschrift.

Zij, die wegens geldige redenen wenschen vóór een bepaalde datum, of op bepaalde data te worden geëxamineerd, behooren dit op een **afzonderlijk** en bij hunne aangifte in te sluiten formulier te vermelden.

Desverlangd worden nadere inlichtingen verstrekt door den Secretaris der Afdeeling; of door de Administratie der T. H.

Aangifte formulieren, formulieren voor wenschen en afdrukken van bovengenoemd Koninklijk Besluit, alsook de daarop betrekking hebbende Ministerieele beschikking (Staatscourant No. 30 van 5 Februari 1908) zijn verkrijgbaar bij den Technischen Boekhandel en Drukkerij J. Waltman Jr.

DELFT, 23 Februari 1918.

Namens de Afdeeling der Algemeene Wetenschappen,
de Secretaris:

J. H. SCHOUTEN.

Mededeelingen.

De heer B. Stephan, w. i., is tot nadere aankondiging verhinderd college te geven.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 Februari 1918, No. 2952, afdeling O., is te rekenen van 16 Februari 1918, aan C. H. J. S. Gelissen, t., op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de scheikundige technologie, terwijl als plaatsvervanger is benoemd J. G. J. Ex, t., voor

het tijdvak van 1 Maart tot en met 31 Augustus 1918, thans assistent buiten bezwaar van 's Rijks schatkist.

—o—

Voor het tijdvak van 1 Maart tot en met 31 Augustus 1918 benoemd tot assistent voor de chemische technologie, W. J. M. Heslenfeld, thans assistent buiten bezwaar van 's Rijks schatkist en met ingang van 1 Maart 1918 benoemd tot bediende-bankwerker bij chemische technologie, C. Spat, thans bediende aldaar.

MEDEDEELINGEN.

Aan H.H. Candidaat-Civiel-Ingenieurs, die zich voor den Indischen dienst verbonden hebben.

Mijne Heeren!

De voorzitter van de Afdeeling Weg- en Waterbouwkunde vestigt er mijne aandacht op, dat Prof. Ir. G. H. van Mourik Broekman, tijdelijk hier te lande, op verzoek van de besturen der technische studenten-vereenigingen eene reeks voordrachten zal houden over de economie der waterkrachten.

Aangezien de voordrachten voor u van zeer groot belang zijn, geef ik u in overweging, die te volgen.

De Ambtenaar van het Ministerie van Koloniën, belast met het algemeene toezicht op bovengenoemde studenten.

J. OUDEMANS.

CORRESPONDENTIE.

D.S.A.T.V. Uw stuk moest tot het volgend nummer blijven liggen.

AGENDA.

Vrijdag 1 Maart, Donderdag 7 Maart, Vrijdag 8 Maart.

„Leeghwater,” M. V., E. V. en „Practische Studie”.

Spreker: Prof. G. H. v. Mourik Broekman.

Onderwerp: „Technische economische studies van waterkrachten”.

Hoofdgebouw Zaal 32, 4-5 u. n.m.

Vrijdag 1 Maart. „Christiaan Huygens”.

Spreker: Prof. Dr. J. D. v. d. Waals Jr.

Onderwerp: De Brownsche Beweging.

Bibliotheek T. H. 7.30 u. n.m.

Vrijdag 1 Maart. N. C. S. V. afdeeling Delft.

Spreker: Dr. C. P. Gunning.

Onderwerp: Traditie en Idealen in het Studentenleven.

Het „Nut” Oude Delft 48. 8 u. n.m.

Maandag 4 Maart. „Practische Studie”.

Spreker: A. J. M. Stoffels, directeur Gem. Bouw- en Woningtoezicht den Haag.

Onderwerp: Daglichtverdeling in vertrekken.

Bibliotheek T. H.

Dinsdag 5 Maart. D. S. V. „Onze Koloniën”.

Spreker: Prof. C. W. Weys.

Onderwerp: De Pamanoekean en Tjiassemlanden.

Bibliotheek T. H. 7.30 u. n.m.

Maandag 11 Maart. „Christiaan Huygens”.

Spreker: J. Kater.

Onderwerp: „Het Noorderlicht”.

Bibliotheek T. H. 7.30 u. n.m.

Woensdag 13 Maart. D. S. V. „Onze Koloniën”.

Spreker: H. Doeff.

Onderwerp: Statenbond en Koloniën.

Bibliotheek T. H. 7.30 u. n.m.

Donderdag 14 Maart. N. C. S. V. afdeeling Delft.

Spreker: Ds. A. Goedhart.

Onderwerp: Revolutie of Evangelie.

Het „Nut”, Oude Delft 48, 's avonds 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Prijsvermindering.

Nog slechts enkele exempl. voorradig.

ALMANAK D. S. C.

De overgebleven almanakken van vorige jaren worden voor Corpsleden beschikbaar gesteld tegen 10 CENT PER STUK.

HET LUSTRUM-GEDENKBOEK 1903

2 deelen met tal van illustratiën,
voor f 0.25 de twee deelen.

Een intekenlijst is neergelegd bij de Technische Boekhandel J. Waltman Jr. Binnenwatersloot, door den Thesaurier van den Senaat wordt over het bedrag beschikt.

Vanaf heden verkrijgbaar DINERS gelijk aan die van de DELFTSCHE COÖPERATIEVE KEUKEN, tegen DEZELFDE PRIJZEN.

Voordeelen: geen verplichte storting, geen betaling vooruit, VERWARMDE BUSSEN.

Uitgebreider menu's tegen de oude prijzen blijven daarnaast gehandhaafd.

OUDE DELFT 120.

CHR. F. RÜTER.

Een Constructieteekenaar vraagt
TEEKENWERK.

Brieven onder No. 1818, Bureau van dit Blad.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

f 1,00 per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

Neue Roman von PAUL TELNER: DIE MASKENBURG

Roman aus dem Berliner Theaterleben

Ungebandigte Leidenschaften
der Theaterwelt treiben hier
ein atemraubendes Spiel met
kaltberechnender Machtbegier

==== f1.95 =====

Voorhanden bij de Technische Boekhandel en
Drukkerij J. Waltman Jr. - Binnenwatersloot 33